

Introduction to the Gender Analysis of a Textbook

Goals	Supporting the ability to think analytically, learning the basic principles of the gender analysis method of textbooks
Duration	10 minutes
Difficulty	High school
Tools and space	Seminar room appropriate to the size of the group, computer technology, textbooks

This type of analysis focuses on how a particular educational tool takes into account the differences between the roles of men and women in society. It focuses on what activities, images, values or language are associated with men and women. This type of analysis aims not only to describe the state of current textbooks, but also to highlight where gender roles or stereotypes are reproduced.

Structure of the educational situation

- At the beginning of the seminar we will introduce the topic of the lesson.
- We will start the lesson with a brainstorming session on gender analysis. We find out what the students imagine by this term and whether they already have experience with it.
- We then invite students to work in e-learning to analyze the visual aspect of the textbook.
- Together with the students we summarize and reflect on their work.
- Invite students to work with the text part of the textbook in e-learning.
- Again, reflect on the work in the online activity.
- Enough time should be given for reflection. What was difficult about the analysis? How can the results be summarized? What other materials could be analyzed in a similar way? What other questions does the analysis generate? What else did the students notice?

Modification of the seminar

- Students can hypothesize how the analysis will turn out and then compare their results with that hypothesis.
- Similarly, you can work with other textbooks or textbooks for other subjects.

Introductory text

- You're going through one of the most challenging times of your life right now, but remember: *"You know what you are? You are a miracle. You are unique. In all the years that the world has been a world, there has never been a child like you. No one has had your legs, your hands, your skillful fingers, your movements. You could be Shakespeare, Michelangelo, Beethoven. You can do anything. You are truly a miracle. And when you grow up, how could you hurt someone who is a miracle just like you?"* (Pablo Casals from Canfield, J.: *Chicken Soup for the Soul*.)
- This text appeals to students' perceptions of their own worth. The gender aspect is particularly present in the choice of examples, where only men are chosen (Shakespeare, Michelangelo, Beethoven). Given that this is the introductory text of the chapter, the text may have a negative effect on the motivation of girls in the classroom.

Example of Czech Textbook

Co se o pojmu osobnost píše v SSČ?
Ve kterých oblastech se proslavily osobnosti na fotografiích? Čím jsou významné?

OSOBNOST

Kde právě jsem

Teď právě prožíváš jedno z náročných období svého života, ale pamatuj:
„Viš, co jsi? Jsi zázrak. Jsi jedinečný. Po celá ta léta, co je svět světem, tu ještě nebylo žádné dítě, jako jsi ty. Žádné nemělo tvoje nohy, ruce, šikovné prsty, tvé pohyby. Může z tebe být Shakespeare, Michelangelo, Beethoven. Můžeš dokázat cokoli. Jsi opravdu zázrak. A až vyrosteš, copak bys mohl zranit někoho, kdo je zázrak stejně jako ty?“

(Pablo Casals z knihy Canfield, J.: Slepičí polévka pro duši.)

 Koho si představíš pod pojmem **osobnost**?

Pavel Šporcl

Matka Tereza

Pavel Nedvěd

 Co tě na těchto lidech upoutalo, čeho si na nich nejvíce ceníš?
Jsou osobnostmi pouze společensky významní jedinci?
Viš, že osobnost jsi i ty?
Zkus vysvětlit proč.

The picture is from the textbook of the Citizenship Education for the 8th grade of primary schools in the Czech Republic, published in 2005. It is a chapter dedicated to human personality. Even without knowledge of the Czech language, it is obvious that two of the three examples of personalities are men: a famous violinist and a successful footballer, both depicted while performing the activity for which they became famous. A single woman, then, is most often associated with caring for the poor - i.e. a "female" activity. Moreover, her photograph bears only a very loose relationship to the activity in which she was successful. In addition, it is also possible to draw students' attention to the fact that the author of the opening quote is also a male writer. It is also possible to discuss with students whether the choice of a nun suggests that if a woman wants to be successful she must give up her family.

Example of Polish Textbook

Wartości obywatelskie
 Postawę polegającą na angażowaniu się w działania społeczne nazywamy obywatelnością. Działanie i obywatelstwo wielu wybitnych Polaków stanowią wzór realizacji cennych idei obywatelskich.

Aktywność: Marcin Gortat
 • Najpłynniejszy polski koszykarz na latach 2006–2019 w NBA wykorzystuje swój sukces, aby działać na rzecz wyżywiania żywnościowych szans dzieci i młodzieży w Polsce.
 • Utworzył Fundację MG13, która finansuje m.in. bezpłatne szkoły sportowe, obozy szkoleniowe, ferie, stypendia, wyposażenie dla szkół i domów dziecka.
 • Współpracuje z Wąskami Polakim (np. organizuje w USA mecz na czacie polskich weteranów).

Mam [...] marzeniem jest, żeby być zapamiętanym. Za to, kim byłem i czego dokonałem, a nie tylko dlatego, że miałem.

Odpowiedzialność: Janusz Korczak
 • Był lekarzem, pisarzem, wychowawcą. Walczył o prawa dzieci.
 • Wykazał się heroiczną postawą w czasie likwidacji getta warszawskiego w 1942 r. Poczucie obowiązku wobec podopiecznych sprawiło, że nie skorzystał z możliwości ucieczki i pozostał z żydowskimi sierotami – wraz z nimi zginął w niemieckim nazistowskim obozie śmierci w Treblince.

Jedem nie po to, aby mieć kochali / podziwiali, ale po to, aby im ja działał / kochał.

Przedsiębiorczość: Franciszek Stefczyk
 • Chciał wydoszcznić mieszkancom wsi galicyjskich z niedzi, zarołka i głodu.
 • Wierzył, że tranzyt tych ludzi wynikał części z zaciągania wysoko oprocentowanych pożyczek, dlatego postanowił zacząć działać w społeczeństwie ideę oszczędzania.
 • Aby zapewnić potrzebującym dostęp do taniego kredytu, od końca XIX w. zakładał spółdzielcze kasy oszczędnościowo-pożyczkowe.

[...] jebli kady w pracy [...] dhał się nauczy nie tylko o własny interes [...] lecz także o [...] pomocy [...] swego bliźniego, to także praca [...] nie będzie dźwięczną, a powołać innych, lecz podnieść ogół [...]

Odwaga cywilna: Irena Sendlerowa
 • Sprzeciwiała się dyskryminacji i prześladowaniu Żydów na terenie uczelni, za co walczyła uniwersytetu zawieszili ją w prawach studencki na kilka lat.
 • Za pomaganie Żydom niemieccy okupanci karali śmiercią, mimo to Irena Sendlerowa nie przestraszyła się i potajemnie nieśła pomoc mieszkańcom warszawskiego getta.
 • Została uhonorowana medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata za uratowanie y Holocaustu ok. 2,5 tysiąca żydowskich dzieci.

Ładzi między dziećmi na dachach i dachy. Róża, pochodzenie, religia, wykształcenie, mozek – nie mają żadnego znaczenia. Tylko to, jakie kto jest człowiekiem.

Roztropność: kard. Stefan Wyszyński
 • Jako prymas Polski oraz obywatel realnie odmówił wytykając w kraju, dlatego w 1950 r. zawarł kompromis z rządzącymi komunistami. Naraził się na krytykę, ale jego stanowisko doprowadziło do powstrzymania węgry domowej w kraju.
 • W 1953 r. ostro sprzeciwił się działaniom rządu, za co komunisty uwieźlił go i przetrzymywali przez ponad 3 lata w miejscach odosobnienia.
 • Z jego inicjatywy w 1965 r. wysłano węgry do biskupów niemieckich z przesłaniem listami przebaczenia i prośbą o przebaczenie.
 • W latach 1980–1981 polonizował w rozmowach między rządem a „Solidarnością”.

Dobre i niezłomne dokonania mogą nas czynić wielkimi, podczas gdy wielkie mogą nas spodzić, jeśli są nie wykonane.

Solidarność: Marek Kotanski
 • Był działaczem społecznym, psychologiem i terapeutą. Jego celem było ratowanie ludzi wykluczonych ze społeczeństwa.
 • Zorganizował ruch pomocy dla osób uzależnionych od narkotyków lub alkoholu (Morski) oraz stworzył sieć ośrodków dla bezdomnych (Markot).
 • Zakładał stowarzyszenie Solidarni Plus, które wspiera osoby zarażone wirusem HIV i chore na AIDS.
 • W 1997 r., podczas powodzi tysiąclecia na południu Polski, przeprowadził na rzecz poszkodowanych akcję pod hasłem „Sercem pompolite ruszenie”.

Praca z infirmitą
 1. Podjął certy charakteru wymierzonych wybitnych obywateli.
 2. Ocen, jakie znaczenie dla Polaków ma dorobek przedstawionych osób.

Kochi i obywatel nie są tymi. Oni, kochi i obywatel, kochi i obywatel.

The picture is from the Polish textbook of civic education published in 2021. The picture is part of the chapter "Citizenship and nationality". The figures mentioned are explicitly described as role models for the implementation of valuable civic ideas. Marcin Gortat is mentioned for his philanthropic activities linked to his successful sporting career. Janusz Korczak was a doctor from the Warsaw ghetto who refused to leave the ghetto and perished in the Treblinka concentration camp. Franciszek Stefczyk is an example of socially beneficial entrepreneurship. Irena Sendler represents civic courage because she was involved in helping Jews during World War II. Cardinal Stefan Wyszyński serves as an example of a church official who stood up to dictatorship. Marek Kotanski was involved in helping people excluded from society. During the analysis, it is important to note that although only one of the six is a woman, she is used as an example of courage and thus does not occupy any of the stereotypically "feminine" roles.

Example of Slovak Textbook

The picture is from the Slovak textbook for the 7th year of primary schools. It is a sample from the chapter on the court system and shows roles in the courtroom. The picture is an example of a balanced approach to gender roles. In particular, women are strongly represented in the role of judges. Women thus have an active role in a professional position. It is also important to note the form of the figure. It is a drawing and not a photograph. The drawing therefore depicts a model reality and the ratio of women to men is therefore probably the intention of the authors of the textbook. The topic can be developed with students by investigating the ratio of men and women in the contemporary judiciary.

Conclusion

Finally, we offer students tips on other additional activities. For example, students can produce didactic analyses of other types of textbooks in a similar way in the form of homework.